Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.01.2002, sp. zn. 29 Cdo 3023/2000, ECLI:CZ:NS:2002:29.CDO.3023.2000.1

Číslo: 57/2002

Právní věta:

Při projednání odvolání konkursního věřitele proti rozvrhovému usnesení není odvolací soud vázán rozsahem, ve kterém se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí soudu prvního stupně (§ 212 odst. 1 písm. d/ o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2000*)).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.01.2002

Spisová značka: 29 Cdo 3023/2000

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Konkurs

Předpisy: § 206 odst. 2 předpisu č. 99/1963Sb.
§ 212 odst. 1 písm. d) předpisu č. 99/1963Sb.
§ 218 odst. 1 písm. b) předpisu č. 99/1963Sb.
§ 240 odst. 1 písm. b) předpisu č. 99/1963Sb.
§ 30 odst. 2 předpisu č. 328/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý o b c h o d n í s o u d v Praze usnesením ze dne 14. července 2000, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 10. srpna 2000, povolil částečný rozvrh dosavadního výtěžku zpeněžení majetku konkursní podstaty, a to tak, že zjištěné nepodmíněné pohledávky druhé třídy budou uspokojeny do výše dvaceti šesti procent, a specifikoval výši částek připadajících na výplatu těchto celkem 2516 konkursních věřitelů (první výrok). Dále uložil správci konkursní podstaty, aby zajistil splnění daného usnesení do třiceti dnů ode dne jeho právní moci (druhý výrok).

V r c h n í s o u d v Praze pak usnesením ze dne 9. listopadu 2000 odmítl odvolání konkursních věřitelů V. Š. a Fondu národního majetku České republiky (bod I. výroku), zastavil řízení o odvoláních konkursních věřitelů V. B., C. S. B., R. P., J. P., J. H., K. K., A. V., Z. V., Z. H., V. H., M. H., P. T., M. G., E. H., R. N., P. Č. a J. K. (bod II. výroku) a potvrdil usnesení soudu prvního stupně (bod III. výroku). Odvolací soud uzavřel, že odvolání konkursního věřitele Fondu národního majetku České republiky je (v intencích § 218 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) opožděné, neboť usnesení soudu prvního

stupně bylo tomuto odvolateli doručeno 26. července 2000 a odvolání bylo podáno 11. 8. 2000. Posledním dnem lhůty k podání odvolání tak byl 10. srpen 2000.

Proti výroku usnesení, jímž odvolací soud odmítl jeho odvolání, podal Fond národního majetku České republiky včas dovolání, namítaje existenci dovolacího důvodu dle ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř., jehož prostřednictvím lze odvolacímu soudu vytýkat, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Konkrétně dovolatel uvádí, že odvolací soud nesprávně aplikoval ustanovení § 30 odst. 2 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV"), podle kterého proti rozvrhovému usnesení lze podat odvolání do třiceti dnů ode dne, kdy bylo vyvěšeno na úřední desce soudu. Posledním dnem lhůty k podání odvolání tak byl 14. srpen 2000 (pondělí). Odvolání podané 11. srpna 2000 tedy bylo včasné.

Podle bodu 17., hlavy první, části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (to jest podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. lednem 2001).

Dovolání je přípustné dle § 238a odst. 1 písm. e) o. s. ř. a je i důvodné.

N e j v y š š í s o u d proto napadené usnesení ve výroku o odmítnutí odvolání dovolatele a ve výroku, jímž odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně, zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

S přihlédnutím k době vydání usnesení soudu prvního stupně je pro posouzení běhu lhůty k podání odvolání proti onomu usnesení rozhodný výklad zákona o konkursu a vyrovnání ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb. a č. 105/2000 Sb.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Dle ustanovení § 30 odst. 2 ZKV proti rozvrhovému usnesení lze podat odvolání do třiceti dnů ode dne, kdy bylo vyvěšeno na úřední desce soudu.

Ze spisu vyplývá, že usnesení soudu prvního stupně o povolení částečného rozvrhu bylo vyvěšeno na úřední desce konkursního soudu dne 14. července 2000. Posledním dnem lhůty pro podání odvolání bylo tedy vskutku pondělí 14. srpna 2000 a odvolání (srov. č.l. 3631 až 3633) podané dovolatelem na poštu k přepravě 11. srpna 2000 (srov. obálku č. l. 3635) bylo včasné.

Pro posouzení, zda jsou dány důvody ke zrušení napadeného usnesení, však tento závěr není dostačující.

Podle ustanovení § 240 odst. 1, věty první, o. s. ř. účastník může podat dovolání do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Dle ustanovení § 243b odst. 4, věty první, a § 218 odst. 1 písm. b) o. s. ř., dovolací soud odmítne dovolání, které bylo podáno někým, kdo k dovolání není oprávněn.

Z obecného závěru, že k dovolání jsou legitimováni účastníci řízení, nelze dovozovat, že by dovolání mohl podat každý účastník řízení (kterýkoliv z nich). Z povahy dovolání jakožto opravného prostředku plyne, že dovolání může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím odvolacího soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech, jestliže ji lze odstranit zrušením napadeného rozhodnutí (tzv. subjektivní přípustnost dovolání). Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí odvolacího soudu, protože existenci případné újmy na právech účastníka lze posuzovat jen z procesního hlediska, nikoli podle hmotného práva, neboť pak by šlo o posouzení věci samé. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením napadeného rozhodnutí.

Při zkoumání, zda účastníku byla rozhodnutím odvolacího soudu způsobena újma na jeho právech, je významné i to, zda předmětem odvolacího řízení je věc, v níž každý z více účastníků jedná sám za sebe a v níž se odvolání týká jen práv odvolatele, nebo věc, v níž podáním odvolání jen jedním z účastníků je dotčeno rozhodnutí odvolacího soudu i ve vztahu k ostatním (dalším) účastníkům řízení (srov. § 206 odst. 2, § 212 odst. 1 o. s. ř.). V posléze uvedeném případě totiž zákon – na rozdíl od věcí, v nichž každý z více účastníků jedná jen sám za sebe – odvolacímu soudu umožňuje (a současně také přikazuje), aby věc přezkoumal nejen z pohledu účastníka, který odvolání podal, ale i se zřetelem k právům ostatních (dalších) účastníků, kteří sice odvolání nepodali, ale vůči nimž bylo rozhodnutí soudu odvoláním dotčeno. Dovolání proto nemůže podat účastník, jehož odvolání bylo v rozporu se zákonem odmítnuto, jestliže odvolací soud postupem podle ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 odst. 1 o. s. ř. rozhodnutí soudu prvního stupně i ve vztahu k tomuto účastníku řízení přezkoumal a o věci i vůči tomuto účastníku rozhodl (shodně srov. usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 39/2000 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Zákon o konkursu a vyrovnání patří k právním předpisům, z nichž vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky, což se typově projevuje právě v rozvrhovém usnesení i v usnesení, jímž soud povoluje částečný rozvrh. To současně znamená, že odvolací soud není – ve shodě s ustanovením § 212 odst. 1 písm. d) o. s. ř. – při projednání odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o částečném rozvrhu vázán rozsahem, ve kterém se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí soudu prvního stupně. V konkursní věci odvolací soud přezkoumává rozvrhové usnesení soudu prvního stupně jak ve výrocích odvolatelem napadených, tak (v souvislosti s ustanovením § 206 odst. 2 o. s. ř.) i ve výrocích, které vypořádávají pohledávky konkursních věřitelů, kteří odvolání nepodali, popřípadě kteří odvolání podali opožděně, jejichž odvolání trpělo vadami, bránícími dalšímu pokračování v řízení, kteří vzali podané odvolání zpět apod., jestliže výsledek odvolacího řízení o pohledávce odvolatele ovlivňuje (může ovlivnit) způsob vypořádání jejich pohledávek (typicky jde-li o konkursní věřitele téže třídy a věřitele podřízených tříd).

Tím, že jeho odvolání bylo odvolacím soudem nesprávně odmítnuto jako opožděné, byla dovolateli nepochybně způsobena újma na jeho právech. Odvolací soud sice na základě odvolání dalších konkursních věřitelů téže (druhé) třídy ve shodě s ustanoveními § 206 odst. 2 a § 212 odst. 1 písm. d) o. s. ř. usnesení soudu prvního stupně věcně přezkoumal v plném rozsahu, tedy i v části týkající se dovolatele, újmu způsobenou dovolateli chybným odmítnutím odvolání tím však beze zbytku nezhojil. Při věcném přezkumu usnesení soudu prvního stupně totiž (jak se podává z odůvodnění napadeného usnesení) ponechal stranou argumenty dovolatele formulované v odvolání (spočívající v tom, že do částečného rozvrhu nebyly zahrnuty všechny jeho zjištěné pohledávky) a potud se ke správnosti usnesení o částečném rozvrhu nevyslovil. Dovolání je z tohoto hlediska přípustné i subjektivně.

Lze tedy uzavřít, že dovolací důvod dle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. byl uplatněn právem; Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), napadené usnesení ve výroku, jímž odvolací soud odmítl odvolání dovolatele zrušil. Jelikož bez odklizení výroku, jímž

odvolací soud usnesení soudu prvního stupně k odvolání dalších konkursních věřitelů potvrdil, by nové projednání odvolání nebylo možné, Nejvyšší soud zrušil i tento výrok a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, 2 a 5 o. s. ř.).

**) S účinností od 1.1. 2001 jde o ustanovení § 212 písm. d) o. s. ř.*